

Ivo Svetina

STVARJENJE

dramska pesnitev po tibetanski legendi

1. spev

TEMA

ZBOR:

Na začetku je Pustina,
Praznost votla, votlost temna:
gluha, nema in brezmejna.
Hkrati Vse in Nič, Eno v Vsem,
Vse v Enem – Vse-Eno.

Tema sedi na Prestolu,
slepa Vladarica brez kraljestva.
Jalovka, ki je seme nikoli ne oplodi.
Sama vase Tema gleda,
pada v brezdno Luči še nerojene.

Časa ni še in nobene mere,
ki bi temna Temo štela,
jo tehtala s tehtnico,
ki uteži nima.
Jo merila s palico,
ki še zrasla ni.

Ni Neba ne Zemlje ni,
Sin v Materi še spi,
a Oče, ženin temni, ko led
v globinah gluhih svoje išče ime:
lice ogleduje si v zrcalu,
kjer je Nič domá.

Tema temna, daljša od večnosti,
hip ko krhek dih v jajcu praznem

spanja ne pozna, saj iz sanj
je stkan, stvaren in utvaren.
Začetek, ki nikdar se ne začne.
Konec, ki nikoli ne konča se.

2. spev**VETER**

- ZBOR: Iz Praznine temne, iz tihote puste
Veter tih in nežen je zavel;
vel je s severa in juga, vel z vzhoda in zahoda,
s štirih strani sveta, ki ga še ni,
da se gluhost prebudi
in glasba diha napolni pustost prazno.
- VETER: Prvi dih Prostora sem!
Stvarstvo diha z menoj!
Diha in se širi, da Vse in Nič
utripata ko ogromno črno srce.
- ZBOR: Kamnito seme z Vetrom pluje,
zlata ladja Kralja, ki nima krone.
- VETER: Seme zlato sem, seme Vsega, kar šele bo!
Sem vreteno, na katerem Čas se snuje,
da štel bo vekove temne, vekove daljne,
dokler Tema svetle hčere ne povije.
- ZBOR: Na vse veke sam ostaneš,
sredi Stvarstva izgubljen,
ker Tema jalova svetlobe
nikoli ne spočne!
- VETER: Sam ustvarim oblike in snovi,
da, otroci moji, nasele Praznino strašno!
- ZBOR: Sam v samoti prazni ostariš,
otrok večni, težke sape in kamnitih nog!
- VETER: Moč neizmerna drema v meni,
strašna sila srda, ki razkolje Temo
in konec v začetek spremeni.

Jaz Vladar sem prvi, ki Zakone
dvignil bo iz žrela temnega,
da Čas in Prostor, brata dva,
v divjem plesu Stvarstvu
podelita ime!

ZBOR: Kdo le bal naj bi se srda tvojega,
ti, ki v štirih hišah dom imaš!
Kralj sezida si palačo,
pred katero Veter kleče prositi
mora milosti!

VETER: Jaz sem Veter, iz tihe, nežne
sape sem rojen!
A zdaj nevidni váli bitja mojega
burkajo temo,
da iskre svatbeni plešejo ples!

ZBOR: Če ti Vladar si, ki Čas bo suženj
ležal ob njegovih nogah,
naj iz Teme bo sezidan prestol tvoj.

Da nanj sede trudno Nebo,
ko z ležišča Zemlje, sin od mater,
dvigne se v višave,
ki brezdanje razcvetajo brezna svoja.

VETER: Moje srce je tisto, kar je spodaj!
Moj duh je tisto, kar je zgoraj!
In vse je zgoraj!
In vse je spodaj!
In jaz vrtinec strašni,
ki temino prazno, pusto
zmeljem v jalov prah,
ki ga nad ogledalom Oceana,
seme čudežno, razsujem.

ZBOR: Jaz sem glas tistega,
kar bilo je pred teboj!
Jaz sem glas tistega,
kar bo, ko tebe več ne bo!

VETER: Jaz vedno bom,
ker tisto, kar ne bo,
se preseli v Nebo,
da posnema vse,
kar v moji sledi bo cvetelo.

3. spev **VÉLIKI GROM**

VETER: Kdo meril, kdo štel bo samoto mojo,
ko niti lica svojega ne poznam!
Kdo govoril mojemu bo srcu,
ki že celo večnost mehak kamen hrepeni,
da napolni ga plamen živi!

ZBOR: Kdor izbral je strmo pot,
ki k prestolu vodi,
ta naj ne stoka kot golič negoden,
ki mati pozabila je nanj.

VETER: Moja edina radost je moč neizmerna,
bes nebrzdan, s katerim skoz prostor drvim,
da kar je zgoraj, pada v brezdno,
in kar je spodaj, dviga v vrtočlavo se višino.

ZBOR: Bolj in bolj srdit je ples njegov,
ki vladar brezumni ruši obzidja
trdnjav, ki jih še sezidal ni!

VETER: Ne ustavim se nikdar!
Glas moj je strašen!
Rog kamniti, ki ko grom doni!

ZBOR: Ne uniči, kar dvignil si v življenje,
Veter, ki v štirih hišah si doma!
Duša tvoja v vsaki stvari sestro išče,
da se z njo ko z rožo mlado okrasi.
Da se opije vonja sladkega.

VETER: Narašča moja moč,
ko kamen trd dih je moj,

da bobnenje strašno stresa
Stvarstva temelje!

ZBOR: In Tema splašena beži prek praznih planjav,
pod katerimi ogenj v življenje se budi.

VETER: Naj strah njen ženin bo,
ki se temna skriva pred menoj!
Jaz Vladar sem njen,
da ko v sedmih sferah odmevajo
glasovi moji, poklekne pred menoj!
In me slavi in časti
ko prvega, ki Praznino je napolnil!

ZBOR: Črni kamni se valé skoz vesoljno noč!
Ko bobni doné, da zdi se, da vojska dívja
preplavila je prostor ves!

VETER: Zdaj, zdaj prižgal bom kamen črni,
kamen ognjeni!
Da Véliki grom rodi se!
Da zanetim Temo gluho, da v Luč vzcveti!
In se Nebo od Zemlje loči,
da na veke bôči se nad njo –
sin sijajni nad ponosno materjo!

ZBOR: Že udarja Véliki grom, ko bič poka,
da se vrtinči isker ognjemet.
In iz rane, ki zazevala je
med Nebom in Zemljo,
črna kri ko kača vije se
na vse štiri strani sveta.

VETER: Temo ločil sem od Praznine,
z grmenjem gluhost sem prevpil,
ko neurje strašno razdivjalo se je
v mojem votlem srcu!
In seme misli vzknilo je iz sanj,
napolnile so se kašče časa praznega.

Véliki grom, bič moj!
Udari, da Temo prazno oplodim!
Bič moj gromki!

4. spev

OBLAK

ZBOR: Grom ognjeni, bič, v rokah Vetra poje!
Kačji rep udarja po stoterih temnih bobnih!
Veter priganjalec ne pozna usmiljenja!

VETER: Bičaj, bičaj votlo Temo,
ognjeni jezik prve Luči!
Njo, ki Vse je vase skrila,
da Nič je vsemu dom.

ZBOR: Nekoč tih in nežen
porojevalec smisla,
zdaj besneči srd,
ki si krono je ognjeno
na glavo posadil.

VETER: Samoto sem izgnal iz jajca temnega,
da mavrična se kača, most, pne
prek brezmejnega Prostora.

ZBOR: Moč brezumna te storila je za Vladarja,
ki preizkušaš moč zakonov,
po katerih Stvarstvo se ravna.
A kje je tvoja nežnost, Veter,
ki spočela Stvarstva prvi je utrip!

VETER: Zdaj z bičem gromkim ukazujem,
da moj glas vse druge preglasi:
Jaz sem dih sveta!
Oče, ki sina v srcu novorojenega sveta
spočne!
Bič usekaj! Bič udari! Bič zaplodi!
Naj iz isker, ki Praznost razstrele,
pride On, ki jaz mu dam ime!

ZBOR: Če tako se svet začel je,
v sebi ziba smrtno kal,
ker iskre hčere hipa so,
in sin se od očeta ločiti mora!

VÉLIKI GROM: Bolečino in trpljenje sejem,
da mu sina rodim,
njemu, ki nežnost in tišino je pozabil,
ko prvič sédel je v naročje
zapeljivega prestola.

VETER: Naj umreta nežnost in tišina!
Nežnost tiha, tihost mila!
Da moj sin zapluje nad svetom,
vsem še praznim,
in ga napolni z glasbo dežnih kapelj.
Pridi, sin moj, pridi,
ki vse Nebo tvoj je dom!

VÉLIKI GROM: Njemu sina bom rodil,
sebi zoprnika, ki preklinjal
bo moj črni jezik,
ki z ognjem žejo si gasi
in svet potopi v požar.

OBLAK: Kdo sem? Sem kdo?
Sem, ki nisem. Nisem, ki sem.
Prazen in poln obenem:
voda, ki ni voda!
Zrak, ki ni zrak!
Ladja svilena,
ki čez prepade drsi,
kot bil bi ptič lahkokrnil.

VETER: Sin moj! Oblak, sin nevedni,
ki vse Nebo tvoje je kraljestvo!
Črn ogenj, bič ognjen
dvignil te je iz Ničesa,
ki prvi sem dosegel njegovo dno.
Zdaj zapluj čez brezbrežna morja
nébesa in jaz te gnal bom,
da nikdar ne bo konec tvoje poti.
Četudi na njej ne srečaš drugega popotnika!

OBLAK: Teman in težak sem, ker v meni,
oče, tvoj srd in bes sta se ugnezdila,
jastreba, ki si želita mrhovine.

- VETER: Sin očetova mladost je,
nežnost pozabljena in lepota izgubljena!
Vse, kar oče zmogel ni,
v sinu stokrat bo preseženo!
Zato ob pesmi biča krutega
zapleši divji ples,
ki iz temne matere
požene te v naročje svetle hčere!
- ZBOR: Oče sina žene, čredo mlado,
prek brezimnih travnikov,
da sin ko brod pijan
se opoteka med Nebom in in Zemljó.
- Vse lahkotnejši, svetál od ran,
kot da srce v njem je zagorelo
s plamenom čistim in visokim!
- OBLAK: Oče, pastir strogi! Naj bič za hip
se ohladi, da oddahne pot si moja!
Prostor je brezmejen, a jaz Oblak
neznaten in neveden,
ki svet pod njim budi se iz sna.
Dovoli, oče, da sin v spanju
novih napije se moči!
- VETER: Ti čreda moja si,
dragocenost brez primere,
ker v tebi temnem in ko gora težkem
samota moja se je utopila.
- Zato v roki moji bič nenehno renči,
ki žene te na pašo v prazen Nič!
Počitka, sna in sanj za tebe ni,
vse dokler prve solze ne rodiš!
- OBLAK: Če oče, oče je samo zaradi biča grenkega,
ki črn in ognjen rjove ko divja zver,
potem se sin ukazom pokori
in ne srca ljubezni!

- VETER: Dokler prve solze ne rodiš,
z ranami okušal boš ljubezen mojo!
- ZBOR: Seme ne obrodi v puščavi!
Ljubezni ne rodi bič!
Če oče sinu ne pusti v sen,
potem se v srcu s solzo
tudi sovraštvo prebudi!
- 5. spev DEŽ**
- OBLAK: Ki me žene, ki me goni,
da miru ne počitka ne poznam,
ker strašni Vladar je,
Veter ne oče, ki sina v jarem je ujel!
- ZBOR: Žéne in goni te, ker On je,
ki z dihom obudil vse je Stvarstvo!
On je, ki z dihom napolnil je Praznino,
da iz Teme in Niča
vzklíl je svetli čudež.
- VÉLIKI GROM: Bijem in tolčem, tolčem in bijem!
Udarce strašne delim!
Iskre od mene gredo, zvezde vrele,
da črn plamen svetovja ovija v požar!
- VETER: Ki sem spočel ga, ki sem ga rodil!
Da me nikdar ne zapusti!
Da moj bo večno čas njegov!
Življenje neumrljivo, ki oče
ga iz studenca sina pije,
da konec se v začetek zliva
in začetek iz konca izvira.
- OBLAK: Samo za hip, oče, za hip kamnit,
da postanem, da sanje v dlan zajamem
in si oči v njih spočijem!
Oče, mil bodi, nežen in tih
kot bil si na začetku vsega,
ko si s plaho se dlanjo dotaknil Niča
in je vzcvetel ko čudežna cvetlica!

VETER: Ljubezen moja ne pozna usmiljenja,
ker moč slepa je spočela svetove
temne, ki napolnili bodo jih sinovi tvoji,
sin moj oblačni!

VÉLIKI GROM: Bijem in tolčem, tolčem in bijem!
Solze kličem v deške oči,
v katerih spi bolečina temna,
da še niso ugledale matere Luči.

OBLAK: Samo za hip, oče, za hip kamnit,
da dih goreč, da rano plamtečo
z ledenim izvirovom pogasim!
Oče, nežen bodi kot takrat,
ko si spočel me v samoti svoji strašni!

ZBOR: Veter, spočij si silno roko,
ki srd prevzetnosti jo žene,
da z ognjenim bičem sina nežnega
brez milosti skoz prostranstva goniš!
Usmili se ga, ki tvoje ime
v čas prihodnji nosi!
Usmili se ga, ki edini daroval
ti bo ljubezen, ki ne sprašuje po darovih.

OBLAK: Upehal se je Vladar mogočni, kruti oče,
utrudil se je bič birič, ki, kamnita kača,
po meni bije!
Končno se lahko oddahnem
in oči umijem v solzah,
da srce razbremeni se temne teže!
Solza slana, umij trpljenje moje!
Solza sladka, sperij moje rane,
ki očetov srd in napuh zarezala
sta jih v oblačno dušo mojo,
da temnejša od teme bega v temi!

ZBOR: Solza prva, solza slana!
Sladko odrešenje muke,
ki oče jo sadil je v sina,
da bolečina obrodi plodove grenke.

Zajokal je Oblak,
ki rodil ga je Stvaritelj kruti,
da Svetovja obdaruje
z nežnim bitjem svojim!

OBLAK: Solza prva, biser mrki!
Daj mi moč kraljevsko,
da močan in čist tiranu se uprem!
Da zlomim groma bič!
Da ubijem ogenj črni,
ki hrani se s trpljenjem mojim!
Solza čista, oko Neba!

ZBOR: Ko prva poteče, že druga se rodi,
ker solze so srca molitev,
ko beseda kliče besedo,
da Nebo ko zbor poje
in studenec srebrni lije na Zemljó.
V vsaki solzi nov je svet!
V vsaki kaplji nova luč,
ki življenju podari oči
in odžeja ga trpljenja.

OBLAK: Rosite solze, da rodi se Dež,
ki namoči puščo gluho, puščo temno!
Da rodi se glas stotisočerih upanj,
ki oplode Praznino jalovo!

ZBOR: Dež, dež, dež, dež...
Pesem vode, glasba sanj!
Dež, dež, dež, dež...
Dar, ki iz Oblaka pršiš
v razprto ustje Stvarstva!
Da namočiš cvet Neba,
da umiješ kamen mrtvi!

Dež, dež, dež, dež...
Prošnja sinova, da oče stopi s prestola
in poljubi otroško morje,
ki v zenicah se lesketa.
Dež, dež, dež, dež...

Seme slano, voda čista,
 ki zalije Stvarstvo,
 da rodi se Ocean.
 Dež, dež, dež, dež...

6. spev**OCEAN****VETER:**

S solzo si ranil moje srce,
 sin, ki za nežnostjo si zbolel!

VÉLIKI GROM:

Naj znova udarim z bičem krutim,
 da sina Oblaka ozdravim nežnosti?

VETER:

Ker šibka je beseda očetova,
 naj gromki jezik biča znova zavriska!

VÉLIKI GROM:

Usekam močno, da se solze deške
 v kamen spremene, ki zasuje luže slane!

OBLAK:

Solzo rana je skotila, seme vodeno,
 da so se odprle vzvišene zapornice
 in je véliko vodovje začelo liti iz mene.

ZBOR:

Kaplja za kapljo pada,
 niza se ogrlica presojna,
 lestev nevidna, po kateri Nebo
 stopa na Zemljo, jagode vodene
 polnijo temni trebuh.

Kaplja za kapljo pada,
 jagoda vodena drsi
 v mračno posteljo brezbrežno:
 véliko vodovje, vojska milih
 Oblakovih solzá.

OBLAK:

Padaj, padaj, kaplja hladna,
 da žejo žalostno potešiš:
 Tema kliče, prosi, moli,
 da jo voda, kraljico črno, poroči.

- ZBOR: Tam, kjer v času Ničnem
Praznota temna se je skotila,
zdaj vodovje pljuska brezdanje!
Ocean, oče vseh vodá je rojen!
Ocean, sin vseh solzá je rojen!
- OBLAK: Ocean, sin mojih solzá!
Morje vseh morij, pod menoj valoviš,
da se váli zlati, váli beli
iskré ko Nébes, ki zvezd še ne pozna.
- ZBOR: Sinje vodno jajce po Prostoru
se vrti, vreteno slano,
vrtinec divji, ki v njem vse se pogubi.
Sin, ki iz nežne očetove žalosti
je vstal ko mlad kralj,
ki prvič v neznano deželo
gre se bojevat.
Sinje jajce, srce vodeno!
- OBLAK: Sin, ki močnejši je od očeta!
Sin, ki prostranejši je od Prostora!
Sin, ki svetlejši je od Teme!
- VETER: Kako naj oče bič nad sinom,
ki oče je postal, še vihti!
Požrem ta bič ognjen,
ki iz sinovih je ran ko pastir s piščaljo
nežne solze obudil.
- ZBOR: Oče nad sinom pluje in ogleduje
se v njem, čigar trpljenje
je spočelo kraljestvo Oceana.
- Oče nad sinom pluje
in radost ga svetlí,
kot bi v njem nova se rodila Luč,
radost svetla,
ki nikdar je ne ranijo večera čeri.

OBLAK: Lahek in svetel, prvič svoboden,
z bolečino posvečen, s trpljenjem okronan!
Oče Oceanu, ki na veke valovil bo,
srdit in mil, plah in besneč,
ko pel bo pesem, ki dom bo moj!

ZBOR: Voda, prostranejša od Neba!
Voda, širnejša od Zemlje!
Voda čista ko solza;
temna, kjer dna nima,
svetla, kjer Soncu bo cesta.

Maternica, v kateri vse oblike
v življenje se prelijejo;
kjer seme umre tako,
da drugo iz njega se rodi.

Zrcalo, ki Veter na skrivaj ga boža,
zrcalo, ki Oblak v njem se podvoji!
Oče v sinu še naprej živi!

7. spev **GORA**

OBLAK: Trudnost kamnita, trudnost sladka,
v meni si je spletla gnezdo,
ko ptič brez teže, tema lahkokrila!
Ko nad brezmejnimi vodovjem plujem,
oče nad sinom, se vame tihotapi sen,
ki oče Veter mi ga je ukradel,
da nikdar spati nisem mogel,
ker bič bleščeč je budnost prižigal v meni!

Tema boža bitje moje
in sinovi sinji dvigajo se k meni,
da me nosijo, vladarja Očeta,
ki zmagal ga je sen,
k prestolu, žarečem kakor ležišče zlato,
v deželo, kjer Tema rodi Luč.

- ZBOR: Oblak na válih jadra k obalam praznim,
srditi sinovi nežno nosijo očeta
v rakev spanja, da prvič sanjal bo,
da prvič videl bo, česar ni še,
a bo, ker sen temo razsvetli
in iz popka Oceana Gora, vsa od zlata,
dvigne se v višino, kjer kraljuje
speči srečni oče.
- VETER: Kaj dviga se iz vode brezbrežne,
nad katero sin moj neposlušni
s sanjami okronan jadra?
- Kdo zgradil na moji poti zid je zlat,
da skozenj zdaj ne morem?
Sin moj, odpri duri svojih sanj,
da skoznje divji planem
in te prikujem v budnost,
ki traja naj na veke!
- ZBOR: Veter veje, kralj brez kraljestva,
ob pobočja zláta udarja,
da bobní kakor v prvi uri Stvarjenja.
Kot da temni bobni oznanjajo zmago sna,
iz katerega zbudi se resničnost nova!
- VETER: Premakni se, gora sanjska!
Umakni se, steber,
ki ob tebi slabí mi moč
in rase bes nemočni!
Jaz prvi sem napolnil Prostor ta,
da dihal je z mojim dihom
in meni je obliko dal!
- ZBOR: Veter podivjani, veter razuzdani,
razsrdil si spokojnost Oceana,
ki rodil se je iz žalosti sina tvojega;
ki iz solz komaj vidnih
zrasel je v oko brezmejno,
da zre v Nebo ko v brata svojega.

- OBLAK: Kdo budi me iz sna,
ki prestol zlat
me dviga nad valove Oceana?
Kdo očeta odganja od sina
in se srdita sila zaganja v moje sanje,
ki odslej bodo moja sladka hrana.
- VETER: Prebudi, sin, iz sna se,
da ne izgubiš se v njem!
Ker sanje so le puhla želja,
da vse se zdi kot srcu se zahoče!
Utvara prazna, ki nadela si je podobo gore,
da po njej priti dà se v Nebo.
A jaz skozi ne morem!
Zbudi se, nesrečni sin,
ki očetovo si skrb zamenjal
za pisane privide sanj!
- ZBOR: Kar v sanjah posejano je,
to vzkliko bo v budnost!
Sen ni grob, sen je seme,
ki iz njega zraste nova slika Stvarstva!
- OBLAK: Kdo izganja me iz samote moje?
Kdo zgradil prostrano je stopnišče,
po katerem Ocean se dviga k meni,
in jaz k njemu, ljubeči oče,
sklanjam se, da božam mu spokojno čelo,
za katerim spe viharne misli?
- ZBOR: Stopnišče prostrano, sijajno
ko devetero Sonc, blešči se med Nebom
in Zemljo, da valovi Oceana umivajo
štiri pobočja Gore, vsa iz kovin
in kamnov dragih: bakra in srebra,
zlata in kristalov popolnosti!
- OBLAK: Odslej na Gori bo moj dom!
K njej se vračal bom s poti dolgih,
ko prek prvega in zadnjega Neba bom romal.
A oče Veter naj ob njej čepi,

saj stavec je, ki ljubezen sebična
 raje bi ubila sina,
 kakor sama s sabo zapuščena se igrala!
 In viharje sejala, a jih tudi žela!

8. spev

DREVO IZOBILJA (DZAM – BU)

GORA:

Iz semena sanj sem zrasla,
 vstala iz globin Oceana,
 zrno zlato, težko ko Nebo.
 Nevesta Oblaka, ki prvič je zaspal.
 Na štiri strani sveta
 se spuščajo pobočja moja:
 bakrena in srebrna, zlata in kristalna.
 S plamenom hladnim iz sna plamtim.

ZBOR:

Ko Oblak je stopil iz palače sna,
 sin ozrl se je na strupenega očeta,
 ki omagal je ob strmi Gori.
 Veter tih in nežen je pojenjal,
 in napočil čas miru je in spokoja,
 kot da Nič zapel je svojo prazno pesem.

GORA:

V meni skrito je življenje,
 izobilje, ki rodi srečo,
 ko je potešena žeja in želja vsaka!

ZBOR:

Na vrhu Gore zraslo je Drevo
 Dzam-bu, Drevo izobilja.
 Dzam-bu, Dzam-bu.
 In na njegovih vejah
 stoteri plodovi sladki.
 Dzam-bu, Dzam-bu.
 Drevo izobilja, ki vsakogar
 nahrani, ki vsakogar poteši!
 Dzam-bu, Dzam-bu!

Vrh Gore zlate rase Drevo,
 ki vsakogar odžeja,

ki vsakogar pogubi!
 Dzam-bu, Dzam-bu!
 Ker večno cveti, ker večno rodi!
 Da plodovi padajo po zlati Gori
 in se sliši: Dzam-bu! Dzam-bu!

In nikogar ni, ki bi trgal,
 ki bi obiral, ki bi užival
 sladke sadove izobilja,
 ki vsakogar pogube!
 Dzam-bu, Dzam-bu!

Da plodovi sočni po pobočjih
 bakrenih in srebrnih,
 zlatih in kristalnih
 valé se navzdol.
 Dzam-bu, Dzam-bu!
 In padajo v Ocean,
 ki sami svoja so sladkost,
 da sliši se samo:
 Dzam-bu! Dzam-bu!

Na Gori zlati Drevo izobilja,
 ki vsakogar žejo pogasi,
 ki želja vsakogar pogubi!
 Dzam-bu! Dzam-bu!

9. spev

BITJA SVETLOBE

ZBOR:

Drevo izobilja stotič vzcveti
 in stoprič se krošnja vsa odene v belo,
 kot sneg zapadel bi sredi poletja.
 Dzam-bu, ki vsakogar osreči,
 Dzam-bu, ki vsakogar razsvetli!
 Drevo izobilja, ki v naročju krošnje
 rodi bitja svetla, bitja nežna.
 Kal luči vzbrsti in cvet svetlobe
 se naseli v vsakem srcu, kot bilo bi oljenka,
 plamteča sredi sovražnega neurja.
 Da je sebi Luč in Luč vsem drugim Lučem!

BITJA SVETLOBE:

(ZBOR)

Smo plodovi svetli,
sladka Luč, ki kri
pretaka se skoz dušo,
da sto in še sto let
živí v miru in sreči.
Otroci Drevesa izobilja!

PRVI GLAS:

Sto in petsto in tisoč let
v blagodejni senci
našega očeta Dzam-buja
tečejo srečni studenci,
večni tok svetle reke.

DRUGI GLAS:

Ker Luč ne ostari nikdar,
saj z lepoto lastnega lica
se hrani, da s svitom
vzhaja in, slap, pada
v mlado jutro, ki se z zoro ženi.

TRETJI GLAS:

Kdo seje, kdo žanje?
Kdo dela, kdo sanja?

ČETRTI GLAS:

Kdor dela, tisti trpi!
In trpi še, ko sanja,
saj sejal je na kamen
in nikdar ne bo žel.
In nenehno se zbuja
iz sladkega opoja –
lačen in žejen!

TRETJI GLAS:

Kdo seje, kdo žanje?
Kdo dela, kdo sanja?

PETI GLAS:

Dela, ki v temi živi!
Kamen slep v črnem srcu ognja
ždi in liže si rane globoke!

ŠESTI GLAS:

Ne muči z mislimi temnimi
svoje mlade luči, brat moj,
ki naše Nebo, belo od cvetov,

zasipa te z izobiljem,
z darovi, ki spoznanje so:
Luč je Mati Vsega!
Vse-Mati!

SEDMI GLAS: Dzam-bu je naš oče,
ki korenine pognal je do srca Gore.
In mi smo njegovi cvetoči otroci,
neveste bele, zoreče v sladki senci,
okrašeni s sočnimi plodovi:
z mirom, srečo in blaginjo!

ŠESTI GLAS: Studenci svetli, studenci blagi,
nežne kače, ki v srcu spletajo si
gnezda, da pesem srečna nikdar ne obnemi.

PRVI GLAS: Pastirji nevidne črede smo,
ki pase se na pašniku duše.
Hčere Luči, ovite s ko noč
temnimi kitami, ki češe nam jih
veter nežen in tih.

DRUGI GLAS: Radost cveti na poljih Neba
in blaga roka se sklanja
iz njegovega očesa, da je koža
vsa presojna ko svila nikdar stkana.

TRETJI GLAS: Naš oče Dzam-bu je hiša kraljeva,
v kateri sreča gorí z zlatim plamenom,
da Nebo kašče z biseri napolni
in se prek lica Stvarstva
pot radosti zariše!

ZBOR: Bitja svetla, otroci Luči!
Častite Drevo izobilja,
Dzam-bu, Dzam-bu,
ki okronalo vas je s ponižno radostjo!
Častite očeta Dzam-buja,
ki na začetku Stvarstva cveti!
Dzam-bu! Dzam-bu!
Oče blagi, seme Luči!

Vse-Oče! Vse-Mati!
 Ki s tisočerimi očmi
 zreš na nas, pastirje miru,
 sreče in blaginje!

10. spev **GLADEŽ (JIDAG)**

ZBOR: V jutru deškem, jutru brezskrbnem,
 ko svetloba sama iz sebe vre,
 se rod svetlih otrok v kolu veselem
 krog Drevesa izobilja vrti.
 Da se komaj dotika tal,
 da se komaj zaveda samega sebe,
 da se komaj zaveda sreče,
 ki dežuje nanj s cvetočih vej.

A glej senco temačno, prikazen votlo,
 plazečo se k Drevesu izobilja!
 Ki steguje svoje pajčje roke,
 ki steguje svoje črne kremplje
 po plodovih sladkih, po cvetoči luči
 Dzam-buja!

GLADEŽ: Glad, glad, glad!
 Votel trebuh, prazno srce!
 Muka, ki rani jesti ne da!
 Glad, ki trpljenje zaliva,
 da mrtev kamen dušo boli!

Glad, glad, glad!
 Usta mala, trebuh velik!
 Da nikdar ne ubijem želje,
 ki hoče jesti, gristi, žreti!
 Glad neutešljivi, glad divji,
 ki ga kazen nosim kot goro težko!

BITJA SVETLOBE:

PRVI GLAS Kdo se plazi k našemu Očetu,
 k Drevesu izobilja?

- DRUGI GLAS: Kdo steguje tatinske kremplje
po naših sladkih plodovih?
Kdo si s slastjo tujo
naše otroke ogleduje?
- TRETJI GLAS: Kdo si, ki velikanske glave
in še večjega trebuha vdiraš
v naš mir in svetlo srečo?
- GLADEŽ: Gladež sem, Jidag nesrečni,
ki sem se s prevelikim trebuhom
in premajhnimi usti rodil!
Jidag prekleti, ki sem se materi
lakoti in očetu gladu rodil!
Da se nikdar ne bi, spaka,
ki usta od mravlje imam
in trebuh od vola požrešnega!
A jesti moram, ker lakote
svoje nisem gospodar!
- TRETJI GLAS: Če si nesreče sin, se k materi vrni,
ker nas je rodila svetloba,
ki nas je obdarila s srečo in blaginjo!
- GLADEŽ: Moje ime je lakota
in dóma nimam nikjer!
S samoto se hranim,
da glad v meni rase
ko vodovje neustavljivo!
- PRVI GLAS: Vampež ostudni, poberi se
spod našega svetega drevesa,
ki samo za nas rase vrh Gore zlate!
- GLADEŽ: Usmilite se me, bitja svetla,
bitja srečna, ki cvetite ko luč,
ki dan bede v dan radosti zdaní.
- DRUGI GLAS: Poberi se, tujec požrešni,
ki sline cediš, ko zreš v srečo,
ki tu vedno bo doma!

- GLADEŽ: Moja nesreča, bitja svetla,
je preizkušnja vašega sočutja.
Samo vaša svetloba lahko zaceli
mojo lačno rano, ki dala mi je ime!
- TRETJI GLAS: Kaj je to – sočutje?
- DRUGI GLAS: Mi tega – sočutja ne poznamo!
- PRVI GLAS: Mi samo sladke sadeže jemo
in se umivamo v svetlobi zlati,
ki prši z Drevesa izobilja.
- GLADEŽ: En sam sadež naj zaužijem!
En sam sadež, da ubijem strašno muko,
ki razžira mojo dušo
in gorí s plamenom divjim
v mojem praznem trebuhu!
- PRVI GLAS: Naši sadeži so sreče otroci,
zato z njimi ne boš svoje muke ubijal!
- DRUGI GLAS: Naša sreča ne more biti tvoja hrana,
pogoltnež nadležni!
- TRETJI GLAS: Kako si drzneš! Kako si upaš
v svetlobo naših življenj
stegovati svoje črne kremplje!
Izgini z naših svetih tal,
iz katerih rase Drevo izobilja,
véliki Dzam-bu, ki svet krog njega
ko travnik cvetoč se razprostira.
- GLADEŽ: Usmilite se me, sinovi svetli,
ki vas obilje zasipa in sreča
opijska, da ne sanj ne dela ne poznate!
Usmilite se Gladeža, Jidaga nesrečnega,
ki nikdar gladu v sebi ne bo mogel ubiti!
Naj bom deležen vašega sočutja,
ki dar je najvišji,
svetlejši od svetlobe opoldneva!
En sam sladek sadež naj poljubi

moja usta, da muka mine
in bo vaša svetloba svetloba Neba!
Ko konča se moje večno trpljenje,
vaša sreča, mir in blaginja
na veke trajajo!

PRVI GLAS: Nič usmiljenja!
Naša luč je od Neba!

DRUGI GLAS: Nič sočutja!
Naša sreča nikdar ne mine!

TRETJI GLAS: Nihče ne bo svoje muke
pri nas tešil!
Tu blaginja kraljuje!

PRVI GLAS: Nesrečnež požrešni!
Ne žri naše sreče in miru!

DRUGI GLAS: Ne umaži naše svetlobe,
ki nam jo je darovala Gora zláta!

TRETJI GLAS: Izgini, tujec, ki z lakoto
se hvališ, da boli in da nikdar ne mine!
Izgini, ker naša sreča je lahko tvoja smrt!

GLADEŽ: Mogočni sinovi Luči!
Darujte svojo srečo,
da moja rana ozdravi!
Da gladú in imena svojega
bom odrešen!
Bodite vredni svojega imena!
Svetloba dar je Neba
in vi njeni sinovi.
Vaša sreča naj bo moje odrešenje!

ZBOR: Dzam-bu, Drevo izobilja,
pouči otroke svoje,
da trpljenje je zakon,
ki zanikati nihče ga ne more!
Je Luč, ki vsako čuteče bitje razsvetli!

Dzam-bu, prebudi otroke svoje,
 iz opoja srečnega jih zbudi,
 iz sna naj stopijo v življenje
 in v Gladežu nesrečnem
 naj ugledajo usodo svojo!
 Čas jutrišnji, ko oblak temán
 zakrije svetlo Nebo
 in se sreča in radost
 potopita v črno brezдно.
 Da tema, muka in smrt
 ko toča ledena zasujejo
 Goro in Drevo izobilja!

Ko Veter srditi znova z bičem
 sina gnal bo prek sveta
 in trpljenje v Stvarstvo sejal!

11. spev

GLADEŽEVA SMRT

ZBOR:

Ko sreča srce razvadi,
 da se otrok nevzgojeni
 nesreči posmehuje,
 se luč temna prižge v očesu
 in slepota kamen vrže v rano
 globoko ko Nebo.

Ko se mir duše skalí,
 se zdrami želja nepotešena
 in blaginja skamní v kaščah.

BITJA SVETLOBE:

PRVI GLAS Udari ga, ki našo srečo žre!

DRUGI GLAS: Bij ga, ki naše otroke plaši,
 ko krade jim sadeže sočne!

TRETJI GLAS: Udari ga, ki v meh trebuha svojega
 tlači naše bogastvo!

- PRVI GLAS: Bij ga po ustih drobnih,
ki pogoltna segajo po naši sreči!
- DRUGI GLAS: Naj se v rano smrtno
njegova požrešnost spremeni!
- TRETJI GLAS: Naj iz nakaze strašne
izteče poslednja kaplja krvi,
da se odžeja senca pod Dzam-bujem!
- GLADEŽ: Bitja svetla, otroci Luči!
Usmilite se prekletstva gladu,
ki na veke išče potešitve,
četudi obsojen, da je nikdar ne doseže!
Usmilite se me, Bitja svetlobe!
- ZBOR: Mir in sreča ugašata v njih,
ki so bili sinovi Drevesa izobilja!
Polt jim temní,
kot bi se noč izvila iz bube
in razprostrla črna krila.
Kdor sočutja ne pozna,
ta živel bo v temi gluhi!
- PRVI GLAS: Kdor nam krade srečo,
ta nesrečo nadse priklīče!
- DRUGI GLAS: Kogar v goste nismo vabili,
ta naj ne pričakuje naše gostoljubnosti!
- TRETJI GLAS: Kdor je nepovabljen sedel k naši mizi,
ta si je grob izkopal pod njo!
- GLADEŽ: S sladkostjo polodov smrt vstopa vame!
Z lakoto, ki je nikdar nisem mogel potešiti,
večni mir se plazi vame!
Smrt moja je peška sadeža,
ki ni dozorel na Drevesu spoznanja!
- ZBOR: Bitja svetlobe, sinovi Luči!
Bolečina Gladeževa vas bo zalila
ko reka teme, ki izvira v breznu,
kamor ste pahnili svoja srca!

PRVI GLAS: Gladež! Zakaj prišel si k Drevesu izobilja,
ki je naš Oče?
Zakaj si zmotil naš mir,
ki je, sladak vonj, polnil naše nosnice?

DRUGI GLAS: Tvoj glad, Gladež, je tvoja smrt!
Najej se je!

TRETJI GLAS: Umri, ki kradel si od mize naše sreče!

PRVI GLAS: Že teče kri iz njegovega vampa,
meha brezdanjega, teče potok krvav,
da zalije korenine Drevesa izobilja,
da cveti še tedaj, ko vsega bo konec!

GLADEŽ: Moja kri je vaša Luč,
ki ugaša, Bitja svetla,
ki boste odslej Bitja teme!
Moja kri je slepota vaših oči,
ki v njih nikdar več Luč ne spregleda!

ZBOR: Umira, ki neutoljiv glad je trpel;
glad, ki je bil njegov rod in ime!
Zakonu Stvarstva odslej bo ime – trpljenje!
Trpljenje, ki so ga rodila premajhna usta
in prevelik trebuh!
Trpljenje, ki ga je spočela sreča
nevednih otrok svetlobe,
sinov Drevesa izobilja!
Jidag mrtev pod Dzam-bujem leži!
Jidag mrtev pod Dzam-bujem leži!

12. spev

BITJA TEME

ZBOR: Tuje trpljenje je obiskalo
Bitja svetlobe in na veke
ostalo njihov edini gost!
Ker nikogar ni bilo
med njimi, ki bi dejal:
»Jaz prevzamem nase breme

*našega greha!
 Jaz sem izbran, da ga nosim!
 Jaz mu ne obračam hrbta,
 jaz ne bežim, jaz ne drhtim . . .
 Jaz se ne bojim, jaz se ne vdam,
 jaz ne omahujem!«**

Bitja svetlobe so ugasnila,
 oslepel je njihov sijaj,
 luč miru, sreče in blaginje!
 Ker ubila so Gladeža,
 ki z njihovo je lučjo
 hotel zdraviti svojo bolečino!

BITJA TEME: Skoraj tisoč let nismo poznala
PRVI GLAS ne trpljenja ne žeje ne bolečine ne strahu!

Skoraj tisoč let nismo poznala
 ne srda ne besa in tuje krvi
 videle niso naše oči.
 Skoraj tisoč let smo uživala
 mir, srečo in blaginjo
 pod Drevesom izobilja,
 ki je zraslo vrh Gore zlate,
 osi našega sveta, sveta vseh svetov!

DRUGI GLAS: Skoraj tisoč let smo uživala
 sladkost Stvarstva, ki nas je obdarilo
 z zvezdami in plodovi, z radostjo in plesom,
 z otroci in lotosovimi cvetovi.

TRETJI GLAS: Skoraj tisoč let smo živela
 luč Luči, beseda besede, vid vida,
 sreča sreče, mir miru
 pod nebesno krošnjo,
 v kateri so krožili planeti!
 in božanstva, ki so živela
 pred nami in so nam prinesla vest
 o življenju v naše domove.
 A zdaj – v svojih poslednjih sedmih dneh
 trpimo bolj kot vse prejšnje vekove!

* Vadžrahavadža sutra

DRUGI GLAS: A zdaj – v svojih poslednjih sedmih dneh
trpimo bolj kot vse prejšnje vekove!

PRVI GLAS: A zdaj – v svojih poslednjih sedmih dneh
trpimo bolj kot vse prejšnje vekove!

TRETJI GLAS: Ker nikogar ni bilo,
da zaustavil bi našo roko,
bijoč nakazo lačno,
ki žrla je srečo našo!

DRUGI GLAS: Ker nikogar ni bilo,
da zaustavil bi našo roko,
ki ubila je Jidaga,
tujca požrešnega,
ki k nam je prišel tolažbe iskat!

PRVI GLAS: Ker nikogar ni bilo,
ki bi zavpil: Dovolj!
Jaz prevzamem nase breme
našega greha, ki spočeli so ga
mir, sreča in blaginja,
opoji trije, ki sredi poldneva
s temo zalili naše so oči.

ZBOR: Le sedem dni so trpela Bitja svetlobe,
nato pa so ugasnila in postala Bitja teme.
Le sedem dolgih dni in noči so trpela bitja,
v katerih se je tema udomila,
da so ko nemi črni kamni strmoglavila
v brezno brezdanje, razprostirajoče se
vsenaokrog Zlate gore, vrh katere je raslo
Drevo izobilja.

Le sedem dni so trpela Bitja temna,
ki je svetloba umrla v njih,
in namesto miru, sreče in blaginje
so okušala sadove srda, dela in sanj.

Le sedem dni so trpela bitja,
v katerih je ugasnila Luč,
ki je porodila svet vseh svetov,
nato pa so umrla.

Umrla kot je umrl Jidag,
 Gladež, ki jih je obiskal,
 ker bil je njihovo prihodnje trpljenje!
 Trpljenje, ki ga bodo,
 ko se bodo rodila kot človeška bitja,
 spoznala za edini zakon Stvarstva.
 Ker edina resnica,
 ki je ne more nihče zanikati,
 je trpljenje.

13. spev

FINALE

ZBOR:

Svet, ki se je rodil iz spoznanja,
 da je trpljenje Kralj kraljev,
 ne bo niti sam za sebe
 niti sam po sebi,
 niti ne bo za človeške otroke,
 ki jih je spočela smrt Bitij Teme,
 ki jih je spočela smrt Bitij Luči.

Zato se bo vedno moralo reči,
 da je ta svet, ki naj bi bil svet
 vseh svetov, svet-za-nič!
 Stal bo na Niču, hiša zgrajena na pesku,
 in nobene gotovosti ne bo poznal.

OBLAK:

O, oče Veter, kod se podiš, kod sopihaš,
 v katere kamnite stene se zaletavaš?
 Znova pôje tvoj gromovniški bič,
 ki je v meni spočel žalost in muko,
 da so solze rodile Dež in Dež Ocean.
 O, oče Veter, kod se potikaš, kod tavaš?
 Zakaj se znova ves besen zaletavaš
 v pobočja Zlate gore?

VETER:

O, sin Oblak, neposlušnež trmoglavi!
 Samotnež, ki si zavrgel očeta,
 da zdaj begaš po brezkrainem nébesu,
 da hkrati si in nisi,
 saj te noben pogled ne more ujeti
 v svojo slepo mrežo.

O, sin Oblak, si bil nad Zlato goro,
ko je tam cvetelo Drevo izobilja?

OBLAK: Bil, oče Veter, bil nad cvetočo krošnjo,
pod katero so se radostila bitja
vsa presvetljena, polti kot svetloba
in modrih oči kot globokih ran.

VETER: O, sin Oblak, si bil nad Zlato goro,
ko je Bitja svetlobe obiskal Gladež,
nesrečni Jidag, in v njih s svojo muko
zasejal seme strahu, ki je vzkliko v srd?

OBLAK: Bil, oče Veter, bil sem nad Zlato goro,
ko so bitja svetla v srdu planila
nad Gladeža, ki je z njihovo srečo
hotel ozdraviti svojo rano – večni glad!

VETER: O, sin Oblak, si bil nad Goro zlato,
ki je os tega sveta, sveta vseh svetov,
ko so bitja svetla ubila Gladeža
in je v njih umrla Luč?

OBLAK: Bil, oče Veter, bil sem nad Goro,
ko so bitja srečna ubila Jidaga
in s tem ubila svetlobo v sebi,
da so se rodila Bitja Teme,
ki niso več poznala sreče, miru
in blaginje, ampak le srd, delo in sanje!

VETER: O, sin Oblak, si bil nad Goro,
ko so se rodila bitja človeškega rodu,
ki jih je spočelo spoznanje trpljenja?

OBLAK: Bil, oče Veter, bil sem nad Goro,
ko so se rodili prvi človeški otroci
in jih je namesto matere trpljenje
privijalo na prsi in jim dajalo strupa pit.

Bil, oče Veter! In bil sem njihov prvi oblak,
ki bo na veke plul z njimi
kamorkoli se bodo selili:

prek puščav ali prek morskih brezpotij –
vedno bom šel za njimi in bil njihova sreča.
Ker v njih sem prepoznal tiste,
ki bodo dvigovali pogled k meni
in se spraševali: Bo dež? Bo sonce?
Bo dan? Bo noč? Bo trpljenje? Bo radost?
Bo življenje? Bo smrt?

ZBOR: Vrh Zlate gore, kjer nekoč je Drevo
izobilja cvetelo in rodilo plodove
sladke, je sedaj ne-kraj,
po katerem bodo srca človeška vedno koprnela.

VETER: Bič, Véliki grom, suženj moj zvesti,
usekaj poslednjič, po Gori počí,
po Gori, ki je iz Oceana v Nebo
pognala, da se razkolje!
Usekaj, ognjeni moj bič, grom silni,
da kamen zajoka in zastoka,
da trebuh Noči počí, da se Dan razpočí!
Da se Gora zvrne v Ocean
in postane prvo kopno – Zemlja!
Prekrita z neštetimi zlatimi zrni,
iz katerih vzklije rastlinje in zelenilo,
ki prekrije pusto in prazno Zemljo,
ki nikdar ne bo dom sreče, miru in spokoja!

OBLAK: Oče Veter, poslednjič zapihaj,
da me tvoj ostareli dih,
dih našega, komaj rojenega sveta,
ponese prek puste in prazne Zemlje,
posejane z zlatim zrnjem,
iz katerega bom v življenje klical
rastlinje in živa bitja in ptice,
da bodo pele v krošnji Drevesa spoznanja,
ki bo vzcvetelo v prvem jutru
novega časa.
Ptice, ki bodo pele pesem
o stvarjenju sveta, sveta,
ki je svet človeških otrok.
Oče Veter, bodi nežen in tih
kot bil si na začetku sveta!

FINIS